

JAARVERSLAG 2006

Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland

Regio Zaanstreek (Zaanstad – Wormerland – Oostzaan)

Dag van de Dialoog – 14 december 2006

Schuilkerkje – Papenpad

(foto: Vincent de Vries – Rodi Media)

INHOUD

Voorwoord	3
1. Organisatie	4
Medewerkers	4
Financiën	4
Netwerk	5
2. Meldingen	6
Cijfers	6
Toelichting bij de cijfers	7
Commissie Gelijke Behandeling, Openbaar Ministerie en Nationale Ombudsman.....	10
3. Voorlichting, onderwijsprojecten en overige projecten	11
Voorlichting	11
Onderwijsprojecten	12
Overige projecten	13
Exposities en publicaties.....	14

Bijlagen:

1: Onderwijsprojecten. Vooroordelenkoffer, Go Discriminate Yourself, Geweldig Express: Overzicht deelnemende scholen.

2: Wereldreis door de Zaanstreek: Overzicht activiteiten

3: Dag van de Dialoog: Overzicht deelnemende organisaties

4: Overzicht fondsen en sponsoren.

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2006 van Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland (BD). Hierin worden de activiteiten beschreven die het BD in 2006 in de Zaanstreek heeft uitgevoerd. Tevens wordt het aantal klachtmeldingen benoemd en worden er enkele voorbeelden van meldingen en informatieverzoeken beschreven.

Er is dit jaar voor gekozen om de verslagen van de Zaanstreek en Waterland gescheiden aan te bieden. De cijfers in bijgaand verslag omvatten het door het BD geregistreerde aantal meldingen in de Zaanstreek (gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan).

In 2005 startte het BD twee grootschalige projecten op het gebied van voorlichting in het onderwijs. Deze projecten werden in juni 2006 beëindigd. Voornamelijk in het basisonderwijs was veel vraag naar de voorlichtingstrajecten. Dit laat zien hoe groot de behoefte onder scholen is aan voorlichting over en ondersteuning bij de behandeling van de discriminatieproblematiek. Het BD ontving vele positieve reacties op haar aanbod.

In de Zaanstreek is het aantal geregistreerde klachten toegenomen in vergelijking met het aantal van het vorige jaar. Het aantal informatieverzoeken nam daarentegen af. Hoofdstuk 2 geeft een uitgebreid overzicht van en een toelichting bij de door het BD geregistreerde meldingen.

In het afgelopen jaar heeft het BD enkele grootschalige en succesvolle projecten uitgevoerd. Het BD heeft daarmee ook in 2006 een bijdrage geleverd aan een veilige en leefbare samenleving in de Zaanstreek.

Een overzicht en korte toelichting op alle projecten en activiteiten is te vinden in hoofdstuk 3.

Het BD benadrukt het belang van een consistent gemeentelijk en landelijk beleid op het gebied van discriminatiebestrijding en –preventie. Met de komst van de landelijke ADB-wet in 2008 en de tijdelijke additionele financieringsregeling in 2006 en 2007 lijkt hier invulling aan te worden gegeven. Het BD heeft in 2006 veelvuldig overlegd met de gemeenten en de provincie om te komen tot een professioneel en regionaal dekkend ADB in de regio Zaanstreek/Waterland. In het najaar van 2006 is hier een eerste aanvang mee gemaakt. In het jaarverslag over 2007 hopen we u verslag te doen van de ontwikkelingen binnen dit kader.

1. Organisatie

Medewerkers

Het Bureau Discriminatiezaken Zaanstreek/Waterland (BD) is een onafhankelijke stichting en wordt bestuurd door een stichtingsbestuur. Het BD heeft twee vestigingen, in Zaandam en Purmerend.

Drie professionele krachten dragen zorg voor de uitvoering van de kerntaken en het werkplan. Twee medewerkers doen dit vanuit het kantoor in Zaandam, de derde medewerker voornamelijk vanuit het kantoor in Purmerend. In totaal was in 2006 1,80 fte beschikbaar.

Het BD stelde in de zomer van 2005 een projectmedewerker onderwijs aan. Deze richtte zich tot september 2006 op het basisonderwijs en verzorgde ondermeer voorlichtingstrajecten.

Per 1 september ging de bureaumedewerker in Zaandam voor een periode van een jaar met sabbatical leave. Deze vrijgekomen uren worden ingevuld door de eerdere projectmedewerker onderwijs. De opgebouwde expertise op het gebied van onderwijs bleef hiermee voor het BD behouden.

In 2006 was een stagiair bij het BD actief. Hij ondersteunde de medewerkers bij de klachtenbehandeling.

Het vrijwilligersteam bestond in 2006 uit 15 personen. Zij waren werkzaam als bestuurslid (6), verantwoordelijk voor de website (2), boekhouding (2), administratieve ondersteuning (2), en voor verschillende klussen inzetbaar (3). Hiervan waren 6 vrijwilligers (naast het bestuur) actief in de Zaanstreek: website (1), boekhouding (2), administratieve ondersteuning (2) en voor verschillende klussen inzetbaar (1).

Deskundigheidsbevordering

De projectmedewerkster onderwijs bezocht in 2006 een expertmeeting over onderwijs in Utrecht. Hiernaast nam de projectmedewerkster deel aan de training: "reageren op discriminerende uitingen". De coördinator bezocht de werkconferentie die werd georganiseerd door de landelijke overheid voor gemeenten, provincies en de ADB's in het kader van de tijdelijke landelijke financieringsregeling en de ADB-wet. Verder heeft de coördinator deelgenomen aan een bijeenkomst van de Commissie Gelijke Behandeling te Utrecht waar jurisprudentie en verschillende casussen aan de orde kwamen.

Financiën

Het BD ontvangt van vier gemeenten in de regio Zaanstreek/Waterland structurele subsidie. De gemeenten Zaanstad, Wormerland en Oostzaan ondersteunen het bureau sinds 1996. De gemeente Purmerend doet dit sinds 2002.

Als gevolg van het niet verkrijgen van financiële ondersteuning van de gemeenten Waterland, Landsmeer, Beemster, Zeevang en Edam-Volendam beperkt het BD haar dienstverlening tot de gemeenten Zaanstad, Wormerland, Oostzaan en Purmerend. Het BD voerde in de niet-subsidiërende gemeenten geen preventieve taken uit en werkte hier ook niet aan haar naamsbekendheid. Klachten werden wel behandeling genomen, maar gezien de beperkte bekendheid van het BD in deze gemeenten is het aantal registraties minimaal.

Projectfinanciering

Voor het project Go Discriminate Yourself ontving het BD een subsidie van de provincie Noord-Holland. Er werd daarom voor gekozen dit project aan te bieden aan alle scholen in de regio Waterland.

Het project Vooroordelenkoffer werd gefinancierd uit de eigen middelen van het BD. Een overzicht van alle overige projectfinanciering is te vinden in bijlage 4. Een toelichting op deze projecten is te vinden op bladzijde 13.

Donateurs en overige inkomsten

Het aantal donateurs is in 2006 stabiel gebleven.

Landelijke ontwikkelingen

In het najaar van 2005 vroeg minister Verdonk aan een commissie onder leiding van oud-minister E. Borst een advies met betrekking tot de toekomst van de anti-discriminatie bureaus en het ADB-werkveld. Het rapport met de titel 'Perspectief op Gelijke Behandeling' dat de commissie schreef werd op 8 december 2005 aangeboden aan minister Verdonk. Het advies behelst onder meer een landelijk dekkend netwerk van ADB's en meldpunten en professionalisering van de ADB's. Een en ander moet worden vastgelegd in de ADB-wet die per 1 januari 2008 moet ingaan. In het laatste kwartaal van 2006 werd bekend dat, met het oog op de komst van eerdergenoemde wet, door het ministerie van Justitie een landelijke financiële overbruggingsregeling werd opgezet. Het BD en de gemeente Zaanstad hebben overleg gevoerd en afspraken gemaakt over de besteding van deze extra middelen. De gevolgen van deze regeling voor 2006 zijn terug te vinden in de financiële verantwoording over 2006 en het werkplan 2007.

Netwerk

Zaanstreek

Het aantal contacten met organisaties en scholen in de Zaanstreek werd ook dit jaar uitgebreid. De voorlichtingstrajecten en de Dag van de Dialoog speelden hier een belangrijke rol in. Een aantal van deze nieuwe contacten werden door het BD betrokken bij andere projecten. In enkele gevallen leidden de nieuwe contacten tot informatieverzoeken en het verzorgen van een voorlichtingsbijeenkomst.

Regionaal

De contacten met de politie bleven onverminderd belangrijk. Naast het periodieke coalitie-overleg waaraan ook het OM en de gemeenten deelnamen, was er regelmatig overleg naar aanleiding van onder meer meldingen van burenc conflicten en racistische uitlatingen op het internet.

Provinciaal

De ADB's regio Haarlem en Noord-Holland Noord en het BD organiseerden gezamenlijk het project 'Go Discriminate Yourself' in welk kader tot de zomer van 2006 voorlichtingstrajecten op vmbo-scholen plaatsvonden.

Ook in het kader van de regionalisering in de regio Waterland vond verdergaande samenwerking plaats met de andere ADB's in de provincie Noord-Holland. De ADB's maakten in het najaar een gezamenlijk plan voor het bereiken van een dekkend netwerk van ADB's in de provincie Noord-Holland. De uitvoering van het plan vindt plaats in overleg met de provincie.

Landelijk

Ruim 30 ADB's en meldpunten vormen samen de Landelijke Vereniging van ADB's en meldpunten (LVADB). Deze koepelorganisatie behartigt de belangen van de aangesloten leden en bevordert de professionalisering en regionalisering van de bureaus. De LVADB vergadert ongeveer acht keer per jaar. Het BD bezocht ook in 2006 deze vergaderingen. De LVADB organiseert elk jaar een beleids-/studieweekend voor haar leden. Ook hierbij was het BD aanwezig.

In 2006 werd door de LVADB hard gewerkt aan het samengaan van de ADB's met het Landelijk Bureau ter bestrijding van Rassendiscriminatie (LBR) die samen een vereniging gaan vormen. Het BD nam zitting in de werkgroep die zich bezighield met de nieuwe huisstijl en communicatie rond de nieuwe vereniging.

2. Meldingen

Cijfers

In totaal registreerde het BD in de Zaanstreek in 2006 80 klachten en incidenten, dat is 14 meldingen meer dan werden geregistreerd in 2005 (66 registraties). Het BD registreerde in 2006 twee meldingen uit de media.

Het totale aantal meldingen komt daarmee in 2006 op 82 tegenover 72 in 2005.

Tabel 1: Overzicht klachten in 2006

Zaanstreek		
Bron klachten/incidenten	klachten / meldingen	80
	uit de media	2
	meldingen door derden	0
Totaal klachten/incidenten		82

Aantal klachten/incidenten in de afgelopen drie jaar:

Tabel 2: Overzicht klachten 2004 - 2006

Zaanstreek		2004	2005	2006
Bron klachten/incidenten	klachten / meldingen	82	66	80
	uit de media	9	4	2
	meldingen door derden	5	2	0
Totaal klachten/incidenten		96	72	82

Van de 80 klachten die het BD in 2006 registreerde, waren er op 1 januari 2007 nog 7 in behandeling. Verder resteert nog 1 klacht uit 2005.

Parool, 21-02-2007

Racisme in opmars in EU
Van onze redactie buitenland

BERLIJN/BRUSSEL - Het aantal uitingen van racisme in Europa is het afgelopen jaar fors toegenomen. Vooral in Nederland, Frankrijk, Italië en België was dat het geval.

De Europese Commissaris voor Justitie, de Italiaan Franco Frattini, heeft dat gisteren gezegd na een bezoek aan het Holocaustmonument in Berlijn.

In de vier landen zou de groei van racistische uitingen tussen de 25 en 45 procent bedragen. In één lidstaat van de Europese Unie zou het racisme zelfs met zeventig procent zijn toegenomen, maar Frattini wilde niet zeggen om welk land het gaat.

Hij baseerde zich op nog vertrouwelijke cijfers van het Europese Centrum voor de Observatie van Racisme en Xenofobie in Wenen. Dit centrum verklaart de toename deels door gemakkelijker methoden om racisme aan te melden en door meer publiciteit over racisme.

Het Europees Parlement is zelf begonnen racisme in de eigen gelederen te bestrijden. Het parlement heeft de publicatie van een geschrift van een extreem rechtse Poolse Europarlementariër veroordeeld, omdat daarin antisemitische taal wordt gebezigd. De onafhankelijke Maciej Giertych gaf onlangs een 32 pagina's tellend boekje uit waarin Joden worden afgeschilderd als leden van 'een tragische gemeenschap' die bij voorkeur in een stelsel van apartheid en onafhankelijk van omringende gemeenschappen leven.

Het Europees Joodse Congres, een belangenorganisatie, heeft de Poolse regering gevraagd Giertychs diplomatieke onschendbaarheid op te heffen, opdat hij kan worden vervolgd.

In het boekje Beschavingen en Oorlog in Europa beschrijft Giertych wat in zijn ogen de verschillen zijn tussen de Latijnse, Byzantijnse, Joodse en Arabische beschavingen. Andere Poolse Europarlementariërs stellen dat Giertychs publicatie het Poolse imago schade berokkent en strijdig is met het democratische karakter van het land.

Op het boekje prijkt het looq van het EP, maar het parlement heeft er niet aan meebetaald.

Toelichting bij de cijfers

Het BD neemt klachten en meldingen in behandeling over discriminatie op de gronden die onder meer worden genoemd in het Wetboek van Strafrecht en de Algemene Wet Gelijke Behandeling (AWGB). Volgens deze wetgeving mogen mensen in Nederland niet ongelijk behandeld worden op grond van godsdienst, herkomst, levensovertuiging, politieke overtuiging, ras, geslacht, nationaliteit, seksuele gerichtheid, burgerlijke staat, handicap en chronische ziekte, leeftijd, arbeidsduur (fulltime en parttime werk) en soort contract (vast of tijdelijk).

Niet alle ingediende klachten en meldingen verwijzen naar daadwerkelijke (strafrechterlijke) voorvallen van discriminatie. Alleen na nader onderzoek door een bevoegde instantie, zoals de Commissie Gelijke Behandeling, is immers vast te stellen of er sprake is geweest van een strafbaar feit of een behandeling in strijd met de wet. In de hierboven genoemde cijfers is niet opgenomen of de klachten en meldingen wel of niet gegrond zijn. Uitgangspunt bij onze rapportage is het door mensen als discriminatie ervaren gedrag of uitingen.

In onderstaande tabel zijn de klachten en incidenten uitgesplitst naar het maatschappelijke terrein en de discriminatiegrond.

**Tabel 3: Klachten/meldingen uitgesplitst naar terrein en discriminatiegrond
Zaanstreek 2006**

	grond											totaal
	anti-semi-tisme	geslacht	burgerlijke staat	religie	herkomst/kleur/ras	leeftijd	natio-naliteit	handi-cap/ziekte	politieke over-tuiging	sexuele gericht-heid	overig	
terrein												
Arbeid					8	4						12
Buurt/Wijk				2	8							10
Collectieve voorzieningen			1		9						1	11
Commerciële dienstverlening		1			4				1			6
Horeca/Amusement					2							2
Huisvesting		1			1							2
Media/Reclame					2							2
Onderwijs				1	3							4
Privésfeer									1			1
Politie/Vreemdelingendienst/OM					4		1					5
Publieke/Politieke opinie								1	1			2
Sport/Recreatie												0
Leuzen/bekladdingen	2			1	13							16
Overig					6	1				1	1	9
Totaal	2	2	1	4	60	5	1	1	3	1	2	82

Onderrapportage

De cijfers in dit verslag geven weer hoeveel klachten bij het BD zijn ingediend. Het betreft dus niet het aantal daadwerkelijke gevallen van discriminatie in de Zaanstreek en Purmerend. De naamsbekendheid van het BD en de meldingsbereidheid van personen die met discriminatie te maken hebben spelen hierbij een grote rol.

Volgens de onderzoekers J. van Donselaar en P. Rodrigues (Anne Frank Stichting) is er sprake van een aanzienlijke onderrapportage van discriminatieklachten. Op basis van beschikbaar onderzoek en statistisch materiaal concluderen zij dat de bestaande statistieken slechts het topje van de ijsberg laten zien. Het werkelijke aantal gevallen van discriminatie zou volgens de onderzoekers aanzienlijk hoger liggen dan de bekende cijfers. Schattingen over de feitelijke incidentenomvang lopen zeer uiteen.

Toename aantal geregistreeerde klachten / incidenten

Uit tabel 2 blijkt dat het aantal geregistreeerde klachten en incidenten gemeld door individuen hoger is dan het aantal registraties in 2005. Een verklaring voor deze stijging is niet direct voorhanden.

Meldingen op het terrein arbeid

Het aantal meldingen op het terrein van arbeid blijft relatief hoog. De klachten betreffen in de meeste gevallen discriminatie op de werkvloer (pesterijen door collega's of leidinggevenden) of (vermeende) discriminatie bij werving en selectie. De meldingen betreffen bij de laatste zowel discriminatie op grond van herkomst als op grond van leeftijd.

Aangenomen wordt dat, uit vrees problemen te krijgen met hun werkgever of zelfs hun baan te verliezen, slechts een klein deel van de werkelijke gevallen van discriminatie op de werkvloer wordt gemeld. Precieze cijfers hierover zijn niet bekend.

Het ministerie van Sociale Zaken deed in 2005 onderzoek naar discriminatie van etnische minderheden op de arbeidsmarkt. Het onderzoek, 'Etnische minderheden op de arbeidsmarkt; beelden en feiten, belemmeringen en oplossingen' bevestigt dat "het hebben van een buitenlandse naam in sommige gevallen al genoeg is om te worden afgewezen". (p. 29 onderzoek). Het rapport komt met zorgwekkende cijfers over discriminatie-ervaringen bij allochtone scholieren, werkenden en werkzoekenden. Verder komt naar voren dat weinig slachtoffers actie ondernemen naar aanleiding van discriminatie-ervaringen.

de Volkskrant, 31/01/2007

Werkloosheid allochtonen 'dramatisch'
Van onze verslaggeefster Elsbeth Stoker

AMSTERDAM - Werkloze niet-westerse allochtonen hebben vorig jaar nauwelijks geprofiteerd van de aantrekkende economie. Hoewel het aantal werkenden onder hen voor het eerst in vijf jaar toenam, is de werkloosheid in die categorie nog drieënhalve maal zo groot als in de categorie van autochtonen. Dit verschil is iets groter dan afgelopen jaren.

Dat blijkt uit cijfers die het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) dinsdag publiceerde. Vorig jaar was 15,5 procent van de niet-westerse allochtonen werkloos, in 2005 was dat nog 16,4 procent. Ruim een op de twintig autochtonen kon geen baan vinden in 2005, in 2006 lag dat percentage op 4,3 procent.

'Het verschil tussen allochtonen en autochtonen kun je nog steeds dramatisch noemen', zegt Michiel Vergeer, onderzoeker van het CBS. 'De cijfers vallen me tegen.'

De werkloosheidsdaling onder allochtonen is grotendeels te danken aan de jongeren. Het percentage werkloze allochtone jongeren daalde vorig jaar van 26 naar 22 procent, ofwel van 26 duizend naar 20 duizend. In 2005 steeg dit aantal nog.

In de leeftijdscategorie 25 tot en met 44 jaar daalde de werkloosheid onder niet-westerse allochtonen echter nauwelijks. Ongeveer 15 procent kon geen werk vinden. Dit in tegenstelling tot de autochtonen tussen de 25 en 44 jaar. Vooral zij hebben vorig jaar geprofiteerd van de economische opleving.

De achterstand van allochtonen op de arbeidsmarkt wijt het CBS onder meer aan het verschil in opleidingsniveau. 'Je ziet dat allochtone jongeren inmiddels beter opgeleid zijn', zegt Vergeer.

Toename meldingen op het terrein van de collectieve voorzieningen

Het BD ontving in 2006 aanzienlijk meer klachten over (vermeende) discriminatie door collectieve voorzieningen. Hieronder vallen onder meer gemeentelijke diensten, openbaar vervoer, ziektekostenverzekeraars etc.

Marokkaanse leerlinge wordt gepest door klasgenootjes

Moeder belt, omdat haar dochter wordt gepest door medeleerlingen. Haar dochter zit in groep 7 van een basisschool in de Zaanstreek. Zij wordt door haar klasgenootjes onder meer uitgescholden voor stinkmarokkaan en kutmarokkaan. De moeder is meerdere keren op school geweest voor een gesprek met de leraar en de directeur, maar dit heeft volgens haar niet tot veranderingen geleid. Dit is de reden dat zij het BD benaderd.

Het BD neemt namens de moeder contact op met de school. Het BD praat uitgebreid met de leraar van het meisje. De leerkracht vertelt dat er binnenkort in de klas aandacht wordt besteed aan pestgedrag. Wanneer het meisje gepest wordt moet zij direct naar de leraar toekomen. De interventie van het BD zorgt ervoor dat de moeder weer vertrouwen heeft in de acties die de school onderneemt naar aanleiding van haar klachten. Ook lijkt de school beter te begrijpen wat de zorgen zijn van de moeder. De moeder vertelt dat de situatie inderdaad verbeterd is. Haar dochter komt voor het eerst sinds twee jaar weer met een glimlach uit school.

Discriminatie op grond van herkomst/kleur/ras

Verreweg de meeste meldingen van discriminatie betreffen de grond herkomst/kleur/ras. In 2006 steeg dit aantal licht. Dit komt overeen met een lichte stijging van het aantal gemelde racistische graffiti (hakenkruis, Keltisch kruis (white power), discriminerende leuzen). Deze worden veelal geregistreerd op de grond herkomst.

Cijfers van de politie Zaanstreek/Waterland

Het coalitieoverleg vond in 2006 vier maal plaats. Het Openbaar Ministerie, de gemeenten, de politie en het BD wisselden gegevens uit betreffende discriminatie. De politie maakte, om het aantal meldingen en aangiftes waarin discriminatie een rol speelt inzichtelijk te maken, een scan in haar registratiesysteem op basis van tien trefwoorden. In 2006 gaf deze scan 256 hits. Deze cijfers zijn echter niet geanalyseerd en geven dus slechts een indicatie van de omvang van de incidenten.

Turkse vrouw racistisch uitgescholden in supermarkt

Een Turkse vrouw krijgt de schrik van haar leven wanneer zij in de supermarkt zonder aanleiding wordt uitgescholden door een willekeurige vrouwelijke klant. Gedurende minuten schreeuwt de vrouw op agressieve toon beledigende en kwetsende teksten over moslims en de islam en richt zich hierbij rechtstreeks tot de Turkse vrouw. De vrouw doet van het voorval aangifte bij de politie en meldt zich voor begeleiding bij Slachtofferhulp. Slachtofferhulp belt vervolgens het BD, vanwege de expertise op het gebied van discriminatie. Het geeft de medewerker advies en nodigt de Turkse vrouw uit voor een gesprek. Het BD biedt de vrouw voornamelijk morele ondersteuning en geeft informatie over het wetgevingstraject. Het BD controleert de voortgang in het coalitieoverleg.

Commissie Gelijke Behandeling, Openbaar Ministerie en Nationale Ombudsman

Commissie Gelijke Behandeling

Verzoeken om een oordeel

Het BD heeft in 2005 twee Zaanse zaken voorgelegd aan de Commissie Gelijke Behandeling (CGB). In het geval van beide zaken vond de zitting plaats in 2006. In 2006 zijn geen nieuwe zaken voorgelegd aan de CGB.

Het BD legt alleen zaken voor aan de CGB naar aanleiding van meldingen die het BD heeft ontvangen en handelt altijd in overleg met de indiener van de klacht.

Uitspraken van de CGB

De eerste zaak betrof het vermoeden van het maken van verboden onderscheid op grond van godsdienst door een sportschool, omdat deze de toegang zou hebben ontzegd aan twee vrouwen vanwege het dragen van een hoofddoek. De meldsters werden door de CGB in het gelijk gesteld. De sportschoolhouder hield echter vol dat er geen sprake was van discriminatie, ook na bemiddeling door het BD. De vrouwen zijn op zoek gegaan naar een andere sportschool.

In de tweede zaak vroeg het BD namens cliënten de CGB om een oordeel over het inentingsbeleid van de Zaanse GGD. Zij richtte zich via een speciale Hepatitis A-campagne nadrukkelijk op kinderen van Turkse en Marokkaanse herkomst. Ook hier oordeelde de CGB dat de GGD handelde in strijd met de AWGB. De GGD liet naar aanleiding van het oordeel weten dat het project inmiddels gestopt is en dat bij een eventueel volgend project rekening gehouden zal worden met het oordeel van de CGB.

Openbaar Ministerie

Aangiften in 2006

Het BD heeft in 2006 geen aangiften gedaan bij de politie.

Uitspraken in 2006

Het BD deed in 2005 drie maal aangifte bij de politie. De aangiftes betroffen minderjarige jongens die zich op het internet discriminerend hadden uitgelaten. Het BD beoordeelde de gevallen als ernstig genoeg om hiervan aangifte te doen. Een zaak werd in 2005 beoordeeld. In het tweede geval kwam het in 2006 tot een uitspraak: de rechter vond dat er in de zaak onvoldoende bewijs was en er volgde vrijspraak. Een derde zaak staat op de rol voor februari 2007.

In 2002 deed het BD aangifte tegen het telemarketingbedrijf EBP-advies en haar directeur. De directeur had bij een Zaans uitzendbureau te kennen gegeven geen Turken, Marokkanen of vrouwen met een hoofddoek in dienst te willen nemen. Het Openbaar Ministerie sepondeerde de zaak wegens gebrek aan bewijs. Omdat het BD van mening was dat zowel politie als het Openbaar Ministerie fouten hadden gemaakt en de zaak daarom onterecht was geseponeerd, spande het BD een zogenaamde artikel 12-procedure aan. En met succes: in 2005 werd de zaak door het Gerechtshof in Amsterdam terugverwezen naar het Openbaar Ministerie in Haarlem met de opdracht een rechtszaak voor te bereiden. Deze rechtszaak vond plaats in 2006. De rechtbank kwam echter niet tot een veroordeling. Het BD was hierover zeer teleurgesteld.

Nationale Ombudsman

In januari 2004 ontving het BD een melding van een mevrouw die onbeleefd en weinig respectvol behandeld zou zijn door de politie Amsterdam/Amstelland. Zij vermoedde dat de negatieve en soms agressieve houding van de behandelende agent met haar Antilliaanse afkomst te maken had. Een getuige was bereid een voor haar positieve verklaring af te leggen. Het BD diende namens meldster een klacht in bij de Commissie voor de Politieklachten van de politie Amsterdam/Amstelland. De korpschef van de politie beoordeelde de klacht echter als ongegrond. Zowel meldster als het BD is niet tevreden over zowel de inhoudelijke als de procedurele afhandeling van de klacht. Het BD heeft daarom eind 2004 namens meldster een klacht over de afhandeling gestuurd aan de Nationale Ombudsman. In 2006 volgde de uitspraak van de Ombudsman. Deze gaf meldster wel gelijk wat betreft de procedurele afhandeling, maar oordeelde dat discriminatie niet bewezen kon worden. Meldster was zeer ontevreden met deze uitkomst, maar heeft zich hier bij neergelegd.

3. Voorlichting, onderwijsprojecten en overige projecten

Voorlichting

In 2006 ontving het BD 18 vragen over discriminatie en verzoeken om voorlichting of training. Deze werden geregistreerd onder de noemer informatieverzoeken. Informatieverzoeken zijn vragen van individuen, maar ook bijvoorbeeld aanvragen voor inleidingen, trainingen en andere voorlichtingsactiviteiten. In 2005 registreerde het BD nog 33 informatieverzoeken. In 2006 waren dus aanzienlijk minder verzoeken om informatie en/of voorlichtingen. Het BD verzorgde daarentegen 78 voorlichtingsbijeenkomsten op zowel basis- als middelbare scholen (zie onder onderwijsprojecten, pag. 13).

Naar aanleiding van de verzoeken om voorlichting verzorgde het BD 4 maal voorlichting bij (onderwijs)instellingen. Deze voorlichtingstrajecten bij onderwijsinstellingen staan los van de onderwijsprojecten. Andere verzoeken betref het verstrekken van informatie voor (examen)werkstukken aan scholieren en studenten, verzoeken voor deelname aan fora, expertmeetings en debatten en achtergrondinformatie over discriminatie.

Voorlichting aan jongeren van opvanghuis

Medewerker van het opvanghuis merkt dat sommige van de gasten van het opvanghuis discriminerende neigingen hebben. Zo is er een jongen die hakenkruisen op zijn laptop heeft staan, heeft iemand een hakenkruis gekerfd in zijn arm en is een fiets beklad met racistische symbolen. De medewerker vraagt het BD een voorlichting te komen geven. Het BD praat met de gasten en de medewerkers over de Tweede Wereldoorlog, vooroordelen, generaliseren, uitsluiten, respect etc.

Mediacontacten

Het BD is in 2006 32 keer benaderd door journalisten van lokale, regionale en landelijke media. Er was veel aandacht voor verschillende projecten, zoals de biografie over Walraven van Hall en 'Dag van de Dialog'. Het BD heeft ook zelf de pers benaderd. Dit leidde tot extra publicaties over uiteenlopende onderwerpen. De informatieverzoeken van de diverse media zijn niet geregistreerd in het registratieprogramma, maar op een aparte lijst. In tabel 4 is een compleet overzicht te vinden van alle informatieverzoeken die het BD in 2006 ontving.

Tabel 4: overzicht informatieverzoeken

Aanpak klachten / doorverwijzing	4
Advies	3
Interview	1
Onderzoek	1
Voorlichting/Training	4
Project	0
Studieopdrachten	3
Overig	2
Informatieverzoeken van media	32
Totaal	50

Onderwijsprojecten

Naast de voorlichting en de informatieverstrekking die het BD rekent tot haar basistaken, heeft het BD in 2006 veel extra inzet gepleegd op het gebied van voorlichting gericht op het onderwijs. Voor zowel de voorlichting aan het basisonderwijs als de voorlichting aan het vmbo-onderwijs geldt dat blijkt dat er bij het onderwijs een grote behoefte bestaat aan de projecten op het gebied van vooroordelen, discriminatie, uitsluiting en tolerantie die het BD aanbiedt. Het BD heeft daarom in 2005 twee projecten opgezet. Beide projecten zijn gestart in september 2005 en liepen tot het eind van het schooljaar 2005/2006.

Verder zette het BD richtlijnen op papier die door scholen kunnen worden gebruikt bij het opstellen van het schoolbeleid. Ook werd een inventarisatie gemaakt van het al bestaande lesmateriaal en werd een groot deel hiervan verzameld en aangeschaft. Uit deze verzameling werd een selectie gemaakt voor de in 2006 ingestelde leskisten. De leskisten bevatten lesmateriaal die door het onderwijs kon worden geleend en gebruikt.

Project 'Vooroordelenkoffer', voorlichting aan het basisonderwijs

Het BD nam in september 2005 een projectmedewerker (15 uur per week) in dienst die zich uitsluitend richtte op het basisonderwijs. In het najaar van 2005 heeft de projectmedewerker de voorlichting samengesteld, contacten gelegd met scholen in de Zaanstreek en Purmerend en uitgebreide informatiepakketten samengesteld voor docenten. Scholen bleken zeer enthousiast en waardeerden het voorlichtingsaanbod met gemiddeld een 8. In 2006 werden in de Zaanstreek 15 scholen bezocht en werd in 34 groepen een voorlichting uitgevoerd. (zie bijlage 1)

Project 'Go Discriminate Yourself', voorlichting aan het VMBO-onderwijs

Het ADB Noord-Holland Noord, het ADB regio Haarlem en het BD Zaanstreek/Waterland werkten samen in het voorlichtingsproject 'Go Discriminate Yourself'. Deze bestaande methode heeft zijn bestaansrecht bewezen in de provincie Overijssel, waar het project gedurende 2 jaar met groot succes werd uitgevoerd. Een projectmedewerker (12 uur per week) voerde namens de drie ADB's het project uit. In het najaar van 2005 is zij begonnen met het werven van de scholen. Het werven kost meer tijd dan verwacht. Hierdoor kwam het project wat moeizaam op gang. In 2006 werd het project in de Zaanstreek op 2 scholen uitgevoerd en vond in 7 groepen een voorlichting plaats. De reacties van de scholen hierop waren zeer positief. (zie bijlage 1).

De Geweldig Express

De Geweldig Express is een mobiele en interactieve tentoonstelling over vooroordelen en respect. In een grote trailer deden kinderen een soort speurtocht waarbij zij allerlei vragen moesten beantwoorden en opdrachten moeten uitvoeren. In het najaar van 2006 stond de Geweldig Express gedurende 1 week geparkeerd op de Bannehof in Zandijk en 1 week aan de Vermiljoenweg in Zaandam. Het BD zag veel enthousiaste kinderen en de docenten waardeerden de Geweldig Express met gemiddeld een 8. In totaal brachten 23 groepen van 9 basisscholen een bezoek aan de Geweldig Express. (zie bijlage 1).

Overige projecten

Wereldreis door de Zaanstreek

De *Wereldreis* is een festival dat de veelkleurigheid van de Zaanstreek zichtbaar maakt en ontmoetingen en uitwisselingen tussen Zaankanters van verschillende afkomst bevordert. Dit gebeurde door een uitgebreid aanbod van culturele activiteiten als muziek, lezingen, workshops, films etc. Vast onderdeel zijn de boten die met artiesten over de Zaan varen van Zaandam naar Wormer. Er zijn verspreid over drie dagen en ruim 15 locaties meer dan 4200 bezoekers geweest. De website kende dit jaar 1200 echte bezoekers (niet hits). De *Wereldreis door de Zaanstreek* werd georganiseerd in samenwerking met het ACB kenniscentrum. Bijlage 2 geeft een overzicht van de locaties en de activiteiten.

Dag van de Dialoog

Het BD nam in 2006 het initiatief voor de eerste Zaanse Dag van de Dialoog. De dialoog is een simpele en doeltreffende methode waarbij mensen in een kleine kring ervaringen met elkaar uitwisselen. Bij de dialoog gaat het erom te luisteren en zo meer begrip te krijgen voor

elkaar. De gesprekken leveren ideeën op om de leefbaarheid in de Zaanstreek te vergroten en met elkaar in gesprek te blijven.

Op 14 december gingen 250 personen met elkaar in gesprek aan 31 tafels verspreid over de hele Zaanstreek. De tafels werden georganiseerd door 21 Zaanse organisaties en instellingen. De tafels stonden vaak op bijzondere locaties, als het schuilkerkje waar speciaal voor de gelegenheid de kroonluchter (met echte kaarsen) was ontstoken, het theehuisje in het Koogerpark, waar precies 7 mensen inpasten en enkele politiebureaus. Onder leiding van speciaal getrainde gespreksleiders gingen de aanwezigen met elkaar in dialoog rond het thema “erbij horen”. Aansluitend vond een slotbijeenkomst plaats in het café van filmtheater De Fabriek in Zaandam. De opkomst was met ongeveer 150 mensen hoger dan verwacht. Bijlage 3 geeft een overzicht van alle deelnemende organisaties.

Fakkeloftocht

Dit jaar werd op 24 december voor de 20e keer een fakkeloftocht tegen discriminatie georganiseerd. Vanwege de sloop van cultureel centrum de Groote Weiver (de laatste jaren uitvalsbasis van de fakkeloftocht) moest het BD op zoek naar een nieuwe locatie. Uiteindelijk werd gekozen voor buurtcentrum de Lorzie in Wormerveer. Ondanks de verhuizing van Krommenie naar Wormerveer liepen ruim 250 deelnemers mee in de tocht. Voorafgaand aan de fakkeloftocht was er een multiculturele maaltijd die met 45 eters druk bezocht was.

Exposities en publicaties

Biografie Walraven van Hall

BD-medewerker Erik Schaap schreef (op persoonlijke titel) de biografie Walraven van Hall. Premier van het verzet (1906 – 1945). Walraven van Hall had een belangrijke rol in het Nederlandse verzet tijdens de Tweede Wereldoorlog en woonde lange tijd in Zaandam. De biografie kwam tot stand onder auspiciën van het BD. Op 10 februari 2006 vond de boekpresentatie plaats in het gebouw van De Nederlandse Bank in Amsterdam. Hier werden de eerste exemplaren uitgereikt aan de president van de Nederlandse Bank, Nout Wellink en aan een kleinzoon van Walraven van Hall.

Expositie Walraven van Hall

Naar aanleiding van het verschijnen van de biografie van Walraven van Hall stelde het BD een expositie samen over deze belangrijke Zaanse verzetsstrijder. De expositie was te zien in het gemeentehuis van de gemeente Zaanstad en in De Bieb aan de Vermiljoenweg.

Expositie ‘Nederland-Marokko 400 jaar’

Het BD ontwikkelde de expositie ‘Nederland-Marokko 400 jaar’ in het kader van de activiteiten die in 2005 werden georganiseerd vanwege het bestaan van 400 jaar handelsbetrekkingen tussen Nederland en Marokko. In de expositie werd de nadruk gelegd op de relatie tussen Marokko en de Zaanstreek. De expositie was in 2006 nog te zien in het gemeentehuis van Zaanstad en de bibliotheek in Wormer.

Bijlage 1: Overzicht deelnemende scholen aan voorlichtingsprojecten.

Go Discriminate Yourself

aantal keer voorlichting

Pascal college	3
Trias college	4

Totaal aantal keer voorlichting	7
---------------------------------	---

Vooroordelenkoffer

aantal keer voorlichting

Wormerland

Openbare basisschool de Harpoen	1
Openbare basisschool Weremere	5
Openbare basisschool Wijdewormer	1

Oostzaan

Openbare basisschool de Rietkraag	2
-----------------------------------	---

Zaanstad

Openbare basisschool de Branding	1
Openbare basisschool de Mei	1
Openbare basisschool de Gouw	1
Openbare basisschool Over de Brug	3
Openbare basisschool de Rietvink	5
Protestants Christelijke basisschool Tamarinde	2
Katholieke Jenaplanschool de Bijenkorf	1
Inter-confessionele basisschool De Windroos	4
Openbare Jenaplanschool de Feniks	3
Vrije School Zaanstreek	2
Speciaal basisonderwijs Petraschool	2

Totaal aantal keer voorlichting	34
---------------------------------	----

Geweldig Express

aantal keer voorlichting

<i>Lokatie Bannehof, Zandijk</i>	
De Mei	1
De Vuurvogel	3
SBO Sjalom	4
De Bijenkorf	3
Ayundo	1
1 x de Meander	1
3 x de Werf	3

<i>Lokatie Vermiljoenweg, Zaandam</i>	
1 x Vrije School	1
4 x Herman Gorter	4
3 x De Willibrord	3
2 x De Gouw	2
4 x Het Bakken	4
1 x Westerkim	1
3 x De Dijk	3
1 x Paus Joannes	1
2 x De Windroos	2
Totaal aantal keer voorlichting	37

Bijlage 2 : Overzicht activiteiten Wereldreis door de Zaanstreek

Vrijdag 17 maart

De Groote Weiver

- Klezmer-muziek van klarinettist Quido Put en accordeonist Don Munzer (de medeoprichter van de Amsterdam Klezmer Band).
- De Global-koks

Filmtheater De Fabriek

- Lezing door Geert Mak, historicus en schrijver van bestsellers als Hoe God verdween uit Jorwerd en De eeuw van mijn vader.
- Films Last Resort en Caché.

Zaantheater

- Zangeres Nynke Laverman presenteert De Maisfrou.

De Kade

- Optreden van de Belgische meiden-folkgroep Laïs.

Zaterdag 18 maart

Filmtheater De Fabriek:

- Turquality filmnight : Turkse films, Turkse hapjes en muziek van DJ Sertay met beeld van VJ Toto.

Saenredam College

- ZFC, FluXus en Taflan met De Karavaan

Zaantheater

- Theatergroep De Nieuw Amsterdam met Vuur.

Dorps theater Wormer

- Old dogs, new tricks-concert door Csókolom.

Zondag 19 maart

- Gratis vervoer per oldtimer-bus naar de rondleidingen in de Sultan Ahmet Moskee

Zaantheater

Het Zaantheater is tussen 11.30 en 18.00 uur een multiculturele marktplaats, met:

- Cabaretier Amar.
- Mensenbieb
- Computerpresentatie Hier & Daar
- Het MUZtheater speelt Hannah & Hanna
- Let me entertain you - Open Podium ROC
- ROC-leerling en rapper Darryl,
- DJ Suna in R.E.S.P.E.C.T., just a little bit
- Hindoestaans feest Holi-Phagwa

De Kade

- Nowruz-feest ism de Culturele Afghaanse Vereniging

Proeflokaal The Blacksmith

- All-round muzikant Yilmaz Palamut
- Het Miguel Osorio trio & invitados

Grand café Batavia

- Multi-culti quiz olv Quizmaster Rindert de Groot (Coolpolitics)
- Ethiopische Mohammed 'Jimmy' Mohammed trio.

Koningsbergen

- Wormers Wereldrijst : Theatergroep Delta speelt in de monumentale gortpellerij Koningsbergen (Veerdijk) de locatievoorstelling Wormers Wereldrijst.

WERELDBOOT (van Zaandam naar Wormer v.v.)

- Djibril Diabate
- Sanseveria en Larissa
- DJ Carlito
- Miguel Osorio Trio & Invitados
- Flamenco-gitarist Ruud Stoop

Sultan Ahmet Moskee

- Rondleidingen

Czaar Peterhuisje

- Russisch nieuwjaar

Voor jongeren:

SMS-speurtocht vanuit De Fabriek

SMS-end wandelend langs bezienswaardigheden en stukjes geschiedenis van Zaandam, migranten die sporen achterlieten of gebouwen die een weerspiegeling geven van de Zaanse diversiteit door de eeuwen heen.

Kinderprogramma:

Filmtheater De Fabriek

- Filmprogramma

Fluxus

- Workshops FluXus Beeldend
- Kinderen kunnen knutselen aan een grote wereldbol of maken een filmpje waarin ze iemand worden uit een heel ander land.
- Kindertheatervoorstelling Heimwee door Kalebas Producties
- Kinderfilm: Wallace & Gromit en de vloek van het weerkonijn
- Vertelkring
- Podiumkunsten FluXus
- De Egyptische magiër Tjikoen presenteert een aantal verschillende optredens van FluXus-docenten en cursisten. Er is onder meer Indiase dans, flamenco en buikdans.
- Docenten en cursisten van FluXus Muziek sluiten de kindermiddag af met een spetterend tabla-optreden. Een tabla is een klein Indiaas trommeltje dat spannende tik-tikgeluiden maakt.

Bijlage 3: Overzicht participerende organisaties Dag van de Dialoog

	naam organisatie	aantal tafels	aantal deelnemers	aantal gespreksleiders
1	Regio College	2	16	2
2	De Fabriek	1	7	1
3	Vluchtelingenwerk	1	6	1
4	Zaanstad Ecclesia	1	7	1
5	Hervormde Gemeente Koog Zaandijk	1	6	1
6	Protestantse Gemeente Zaanstad	3	17	3
7	Odion	1	6	1
8	stichting Dharma	1	5	1
9	Bahaí gemeenschap	1	7	1
10	Mevrouw E. Kuyt	1	5	1
11	ZVH	2	11	2
12	Politie Zaanstreek-Waterland	4	25	4
13	Evean	2	16	2
14	Mennistenerf	3	24	3
15	St. Interkerkelijk Diaconaal Beraad Z-W	1	6	1
16	Jozef Parochie Kogerveld	1	7	1
17	Bureau Jeugdzorg	1	8	1
18	Humanistisch Verbond	1	8	1
19	stichting Koogerpark	1	6	1
20	SCWO	1	8	1
21	Sultan Ahmet Moskee	1	7	1

totaal aantal tafels	31		
totaal aantal deelnemers		208	
totaal aantal gespreksleiders			31

Bijlage 4: Overzicht fondsen en sponsoren

1. Wereldreis door de Zaanstreek

Gemeente Zaanstad
Provincie Noord-Holland
Prins Bernhard Cultuur Fonds
Rabobank Zaanstreek
Jongerenraad Zaanstad
COS Nederland (SPA)
Oracle BV.

2. Dag van de Dialoog

Provincie Noord-Holland
Oranje Fonds
Gemeente Zaanstad

3. Go Discriminate Yourself

Provincie Noord-Holland

4. Geweldig Express

Oranje Fonds
Honig Laan Fonds

5. Biografie en expositie Walraven van Hall

Prins Bernhard Cultuur Fonds
Stichting democratie en media
P.M. Duyvisfonds
Reint Laan fonds